annapurnapost.com

अन्नपूर्ण पोस्ट

वर्ष २४, अंक ३२२, पृष्ठ १० | काठमाडौं, बुधवार १८ चैत २०८२ | चैत्र शुक्लपक्ष चतुर्दशी, नेपाल संवत् ११४६ | WEDNESDAY, APRIL 1, 2026 | काठमाडौं, इटहरी, बुटवल र कोहलपुरबाट एकैसाथ प्रकाशित | मूल्य : रु. १०

आवरण समाचार

'घूस' रोक्न सरकार र निर्माण व्यवसायी एक ठाउँमा

भौतिक पूर्वाधार तथा यातायातमन्त्री सुनील लम्सालले सरकारी कर्मचारीलाई घूस नदिन र मागेमा सीधै मन्त्रीलाई जानकारी गराउन निर्माण व्यवसायीलाई गरेको आग्रहले निर्माण क्षेत्र तरंगित भएको छ। व्यवसायीले सरकारको प्रतिबद्धताको स्वागत गर्दै निजी क्षेत्रलाई घूस खुवाउनु नपर्ने र ढुक्क भएर लगानी बढाउन आश्वस्त पारेको सकारात्मक प्रतिक्रिया दिएका छन्।

सुनिता कार्की | *काठमाडौं*

समाचार पृष्ठ २

सांसदसँग प्रत्यक्ष संवादमा प्रधानमन्त्री

अन्नपूर्ण | *काठमाडौं*

प्रधानमन्त्री बालेन्द्र शाह (बालेन) ले पछिल्ला दुई दिनदेखि प्रत्यक्ष निर्वाचित सांसदहरूसँग प्रत्यक्ष संवाद सुरु गरेका छन्। उनले सुदूरपश्चिम, कर्णाली र कोशी प्रदेशका सांसदहरू भेटघाट गरेका छन्।

मंगलबार प्रधानमन्त्री बालेनले सुदूरपश्चिमका सांसदको कुरा सुनेका छन्। उनले प्रत्यक्षबाट निर्वाचित सांसदसँग मात्रै पहिलो चरणमा भेटघाट गरिरहेका छन्। मंगलबार प्रधानमन्त्री शाहले संवाद सुरु गर्दै भनेका थिए, 'तपाईंहरूको सबै कुरा नोट गरिएको छ। लिखित पनि माग्न सकिन्थ्यो। भेटेरै कुराकानी गरेपछि मलाई पनि अलिकति महसुस हुन्छ। आफैं धेरै कुरा जान्न र बुझ्न पाइन्छ भनेर पनि हो।'

सुदूरपश्चिमका १६ मध्ये १३ सांसद भेटवार्तामा थिए। उनीहरूले सुदूरपश्चिमको समग्र विकाससँगै शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, रोजगारी, कृषि तथा पर्यटन क्षेत्रका चुनौतीहरूबारे सांसदहरूले धारणा राखेका थिए। विशेष गरी स्थानीय तहमा पूर्वाधार विकासको अभाव, जिल्ला अस्पतालहरूको अवस्था, प्राविधिक शिक्षालयको आवश्यकता, सिँचाइ तथा खानेपानीका समस्या प्रमुख रूपमा उठाइएको थियो।

बझाङका सांसद ऐनबहादुर महरले आफ्नो भनाइ सुरुवात गर्दै विकास निर्माण विषयमा कुरा राखेका थिए। सांसद यज्ञप्रसाद बोगटीले आफ्नो निर्वाचन क्षेत्रका सडक, स्वास्थ्य सेवा, कृषि र सिँचाइसँग सम्बन्धित समस्याबारे प्रधानमन्त्रीलाई अवगत गराएका बताए। उनले जिल्लाका समस्यामा सरकारले ध्यान दिनुपर्ने माग गरे।

सांसदहरूले पछिल्लो समयमा सेवा प्रवाह समस्या हुनुमा कर्मचारी जिम्मेवार भएको बताएका थिए। दार्चुलाका सांसद गणेशसिंह ठगुन्नाले कर्मचारी विषयमा कुरा राखेका थिए। 'म संघीय मामिलामन्त्री पनि भएको हुँ। कर्मचारीले काम नगरिदिँदा डेलिभरीमा समस्या हुने गरेको अनुभूति छ,' उनले भनेका थिए, 'कर्मचारीलाई अलिकति कडाइ गर्नुपर्छ।'

» बाँकी पृष्ठ ६

टिप्पणी

'सेटिङ'ले प्रणाली नै बिगारेको छ

कृष्णहरि बास्कोटा
पूर्वसचिव

पृथ्वीनारायण शाहले उही बेलामै 'मुलुकमा घूस लिने र दिने दुवै राष्ट्रका महाशत्रु हुन्' भन्नुभएको थियो। भ्रष्टाचार एकल प्रयासले मात्र सम्भव हुँदैन, यसमा लिने र दिने दुवै पक्षको संलग्नता हुन्छ। नेपालको सन्दर्भमा विश्लेषण गर्दा साना र ठूला गरी प्राय: दुई प्रकारका भ्रष्टाचार हुने गरेको देखिन्छ।

सामान्यतया जसलाई हामी 'पेटी करप्सन' भन्छौं, त्यो सानो स्तरको हुन्छ। उदाहरणका लागि, तपाईं मालपोत, नापी, यातायात, हुलाक वा अस्पताल जस्ता सार्वजनिक निकायमा जानुभयो र आफ्नो सेवा छिटो लिनका लागि २ सय, ५ सय, १ हजार वा १५ सय रुपैयाँ दिनुभयो भने त्यो सानातिना वा खुद्रा भ्रष्टाचार हो। यस्तो भ्रष्टाचार सह्य हुन्छ भन्न खोजिएको पक्कै होइन, तर यसले आम नागरिकको मनमा सरकारप्रति अत्यन्तै नकारात्मक धारणा निर्माण गर्छ। सामान्य मानिससँग केही सय रुपैयाँ लिएर न त घूस खाने मानिस धनी भएको छ, न त दिने मानिस नै टाट पल्टिएको छ। तर, यसले राज्य संयन्त्रको नैतिकतालाई भने निकै कमजोर बनाएको छ। अर्को प्रकारको भ्रष्टाचार भनेको विकास आयोजनाहरूमा हुने करोडौंको लेनदेन वा नीतिगत भ्रष्टाचार हो।

» बाँकी पृष्ठ २

कृषिमन्त्री पनि चिडियाखानामै !

सुरेन्द्र काफ्ले | *काठमाडौं*

जेन-जी आन्दोलनमा भैंसेपाटीस्थित मन्त्रीनिवास खरानी भएपछि कृषि तथा पशुपन्छीका साथै वन तथा वातावरणमन्त्री गीता चौधरीको बास सदर चिडियाखानाभित्र छ। मन्त्री चौधरीलाई चिडियाखानाभित्रै कर्मचारीका लागि बस्ने क्वार्टरमा राखिएको छ। यसअघिका वनमन्त्री माधवप्रसाद चौलागाईंलाई चिडियाखानामा नै राखिएको थियो।

अन्नपूर्ण पोस्ट्ले खबरदारी स्वरूप लगातार समाचार लेखेपछि पूर्वमन्त्री चौलागाईंले चिडियाखाना छोडेका थिए। त्यो पशुपन्छी चिडियाखानामा ओसारपसार गर्दा वा प्राविधिक र विशेषज्ञको आवश्यकता परे बस्न बनाइएको क्वार्टर हो। बाहिरबाट ल्याइएका जनावरहरू चेकजाँच गर्ने स्थान पनि हो त्यो। कृषि सचिव राजेन्द्रप्रसाद मिश्र र प्रकृति संरक्षण कोषका सदस्य सचिव नरेश सुवेदीको पहलमा विवादास्पद स्थानमा मन्त्री चौधरीलाई राखिएको हो।

करिब दुईतिहाइको बालेन्द्र शाह नेतृत्वको सरकारका मन्त्रीहरू बस्ने निवास नभएर विभिन्न स्थानमा राखिएको छ। त्यही क्रममा मन्त्री चौधरीलाई चिडियाखानामा राखिएको हो। ललितपुरको भैंसेपाटीस्थित मन्त्रीहरूको सरकारी निवास जेन-जी आन्दोलनका क्रममा क्षतिग्रस्त भएको थियो।

भैंसेपाटीका २७ वटा ब्लकमध्ये २६ वटा काम नै नलाग्ने गरी गत भदौ २४ गते आगजनी गरेर ध्वस्त बनाइएको छ।

सदर चिडियाखाना नेपालको एकमात्र चिडियाखाना हो। यो ललितपुर जिल्लाको जावलाखेलमा अवस्थित छ। सदर चिडियाखानाको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन प्रकृति संरक्षण कोषले गर्दै आइरहेको छ। कोष पछिल्लो समय विवादमा रहँदै आएको छ।

कोषको अध्यक्ष र सदस्य सचिवको नियुक्ति विवादमा रहँदै आएको छ। अन्तरिम सरकारकी प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीले जाने बेला 'विवाद'मा परेका प्रमुख स्वकीय सचिव आदर्शकुमार श्रेष्ठलाई राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोषको अध्यक्षमा नियुक्त गरेकी छिन्।

» बाँकी पृष्ठ ६

श्रमिकको स्वास्थ्य परीक्षणमा 'सिन्डिकेट' अन्त्य

अजवी पौडयाल | *काठमाडौं*

विदेश जाने श्रमिकलाई बाध्यकारी रूपमा लागू गरिएको मेडिकल 'सिन्डिकेट' अन्त्य भएको छ। श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयले मंगलबार वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकको स्वास्थ्य परीक्षणमा कायम सिन्डिकेट अन्त्य भएको घोषणा गरेको छ।

अबदेखि श्रमिकले नेपाल सरकारबाट स्वीकृत वा सरकारी स्वामित्वका स्वास्थ्य संस्थाबाट स्वास्थ्य परीक्षण गराउन पाउने भएका छन्। मन्त्रालयले देशभरका सबै स्वास्थ्य संस्था र अस्पतालहरूलाई सूचीकृत हुन आउनका लागि सार्वजनिक सूचना जारी गरेको छ। मन्त्रालयले जारी गरेको सूचनाअनुसार वैदेशिक रोजगार ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६४ मा भएको व्यवस्थाबमोजिम श्रमिकले विदेश जानुअघि स्वीकृत स्वास्थ्य संस्थाबाट परीक्षण गराउनुपर्ने प्रावधान छ। अब भने अन्य स्वास्थ्य संस्था र अस्पताललाई पनि स्वास्थ्य परीक्षणको अनुमति दिने प्रक्रिया अघि बढेको हो।

श्रम मन्त्रालयका प्रवक्ता पीताम्बर घिमिरेका अनुसार विदेश जाने श्रमिकको स्वास्थ्य परीक्षणका लागि थप सरकारी तथा स्वीकृत अस्पताललाई अनुमति दिने प्रक्रिया थालिएको हो। उनी भन्छन्, 'अहिले नेपालमा १ सय ७१ वटा स्वास्थ्य संस्थाबाट मेडिकल जाँच गरिँदै आएको छ। यी संस्थालाई यथावत् राखी मापदण्ड पुगेका अन्य संस्थालाई पनि अनुमति दिइनेछ।'

> अहिले नेपालमा १ सय ७१ वटा स्वास्थ्य संस्थाबाट मेडिकल जाँच गरिँदै आएको छ। यी संस्थालाई यथावत राखी मापदण्ड पुगेका अन्य संस्थालाई पनि अनुमति दिइनेछ।
>
> **पीताम्बर घिमिरे**,
> प्रवक्ता, श्रम मन्त्रालय

इच्छुक स्वास्थ्य संस्थाले आवश्यक मापदण्ड पूरा गरी सूचीकृत हुन सक्नेछन्। स्वास्थ्य संस्था सूचीकरण, नवीकरण तथा अनुगमनसम्बन्धी कार्यविधिअनुसार नयाँ स्वास्थ्य संस्थालाई पनि प्रक्रिया पूरा गरेर सूचीकृत गरिनेछ। यसले प्रतिस्पर्धा बढाउने र सेवालाई सहज तथा पारदर्शी बनाउने अपेक्षा गरिएको छ। विदेश जाने श्रमिकको स्वास्थ्य परीक्षणमा मलेसिया, जापान, कोरिया तथा खाडी मुलुकका बेग्लाबेग्लै सिन्डिकेट रहेको गुनासो आइरहेको थियो। सीमित स्वास्थ्य संस्थालाई मात्रै अनुमति दिँदा श्रमिकबाट उच्च शुल्क असुलिएको, विकल्प नदिइएको, परीक्षण नै नगरी गलत रिपोर्ट दिइएको, बिरामी श्रमिकलाई पनि खाडीमुलुक पठाइएको र अनावश्यक जाँच गरेर महँगो शुल्क लिइएको जस्ता गुनासाहरू बढिरहेका थिए। सरकारको यो निर्णयसँगै वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकले अब सहज, सुलभ र प्रतिस्पर्धात्मक दरमा स्वास्थ्य परीक्षण सेवा पाउने विश्वास गरिएको छ।

वैदेशिक रोजगारी, अध्ययन वा अन्य सिलसिलामा विदेश जाने नेपाली नागरिकहरूका लागि सरकारको यो निर्णय प्रभावकारी हुनेछ। लामो समयदेखि निजी स्वास्थ्य संस्थाहरूको सिन्डिकेट र चर्को शुल्कको मारमा परिरहेका व्यक्तिहरूले अब सरकारी अस्पतालहरूबाटै सुलभ र भरपर्दो स्वास्थ्य सेवा तथा प्रमाणीकरण प्राप्त गर्ने मार्ग प्रशस्त भएको हो।

अबदेखि राहदानी बनाउनेदेखि अन्य भिसा प्रक्रियाका लागि आवश्यक पर्ने 'मेडिकल रिपोर्ट' र 'भ्याक्सिनेसन सर्टिफिकेट' का लागि निजी क्लिनिक धाउनुपर्ने बाध्यता अन्त्य हुने विश्वास गरिएको छ।

नेपालको अर्थतन्त्रको मेरुदण्ड वैदेशिक रोजगारी र अध्ययनका लागि बाहिरिने युवाहरूको लाम दैनिक रूपमा त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा देखिन्छ।

वर्षौंदेखि यी युवाहरूले राहदानी बनाउनेदेखि भिसा प्रक्रियासम्म अनेकौं सास्ती खेप्दै आएका छन्। भिसा नआउँदै बुझाउनुपर्ने मेडिकल सर्टिफिकेट धेरै व्यक्तिका लागि तनावको विषय थियो। एकपटक बनाएको रिपोर्टको म्याद ३ महिना मात्र हुने हुँदा प्रक्रिया लम्बिएमा पटक-पटक परीक्षण गर्नुपर्ने झन्झट पनि उस्तै थियो।

» बाँकी पृष्ठ ६